

Visitaprotokoll Storfjord sokn
29.01-02.02 2014
Tema: "Folkekirka i Storfjord"

Visitasen ble ledet av biskop Per Oskar Kjølaas. Han ble assistert av prost Hans Erik Schjøth og ledsaget av rådgiver Karl Yngve Bergkåsa.

Onsdag 29. januar

1200-1500 Prestemøte på LHL-senteret.

Tilstede: Biskop Per Oskar Kjølaas, rådgiver Karl Yngve Bergkåsa, prost Hans Erik Schjøth, Bjørn Ivar Hammervold, Peter Hammarlund, Henrik Magnus Kiærbech, Magne Oftedal, Karl Johan Bjørge, Hans Olav Westen.

Før visitasen startet hadde biskopen møte med prestene i Nord-Troms prosti. Møtet ble avsluttet med en kort gjennomgang av visitasprogrammet.

1800-1900 Møte med staben

Tilstede: Biskop Kjølaas, prost Schjøth, rådgiver Bergkåsa, prestevikar Karl Johan Bjørge, prost Hans Erik Schjøth, trosopplærer Siv Asplund, graver Svein Larsen, kirkeverge Rolf Steinvik, MR-leder Britt Elin Sommerseth, organist Natalia Furmankova.

Kirkevergen ønsket velkommen og biskopen orienterte om hensikten med visitasen. Dette er andre gang biskopen er på besøk i Storfjord; forrige besøk var i 2004. Besøket er i hovedsak en del av biskopens tilsyn. Biskopen takket de ansatte for den jobben de gjør. Staben er en meget viktig del av kirkens daglige virkelighet. De ansatte presenterte seg selv og fortalte kort om den jobben de gjør og aktuelle hendelser i menigheten.

Den økonomiske situasjonen i menigheten er prekær. Selv med god dugnadsånd går menigheten med underskudd. Kirketaket er restaurert siden sist visitas og kirken er malt utvendig. De andre kirkelige byggene i menigheten lider under manglende vedlikehold. Kontorlokalene for staben er ikke holdbare. Det trengs et eget menighetshus til kirkelige aktiviteter. Disse sakene tas opp under møtet med kommunen senere i visitasen. Kirkegårdene i menigheten trenger utvidelse; situasjonen er mest prekær ved kirkegården i Skibotn.

Nestleder i MR jobber også 20% med trosopplæring i menigheten. Dette medfører koordinering og arbeid med ulike trosopplæringstiltak. Utfordringen er å finne gode tiltak og frivillige til å være med å drive dette.

Organist jobber 60 % som organist, 20% som trosopplærer, og 20% som kirketjener. Arbeidet med barnekor er positivt for menigheten. Det samler familier i bygda og gjør at kirka blir et naturlig samlingspunkt.

17 konfirmanter i årets kull. Undervisningen foregår i kirkerommet (Storfjord). Mange av konfirmantene blir konfirmert i Målselv og Tromsø.

MR-leder fortalte om en flott stab som gjør et godt arbeid med en stor grad av fleksibilitet og mangfoldig kompetanse.

Familiegudstjenestene bidrar positivt i menigheten. Dansegruppen "Happy feet" har vært en suksess. Det skaper engasjement og gir gode gudstjenesteopplevelser for de som kommer til kirka.

Ny kirkeverge må på plass. Menigheten har fått 8 søkere til stillingen. Den er nedskåret fra 100% til 70%. Det er gode utsikter til å få på plass en god erstatter til den gamle kirkevergen.

1900-1930 Kveldsbønn i Storfjord kirke.

Prestevikar Bjørge, rådgiver Bergkåsa og organist Furmankova holdt kveldsbønn-samling i kirka.

1930-2100 Møte med MR/FR.

Tilstede: Prost Schjøth, biskop Kjølås, rådgiver Bergkåsa, prestevikar Karl Johan Bjørge, MR-nestleder Siv Asplund, kirkeverge Rolf Steinsvik, MR-leder Britt Elin Sommereth, MR-medlem Marit Engstad Nilsen, MR-medlem Hans-Arne Nordeng, kommunerepresentant Karen Kemi Nyheim.

Biskopen orienterte om visitasens funksjon. Det er både en del av biskopens tilsynsoppgaver og skal være en oppmuntring for å motivere til videre arbeid i menigheten. MR/FR har todelt rolle. Både ansvar som arbeidsgiver for FR-ansatte og med ansvar for menighetens åndelige liv.

Menigheten har hatt flere utvalg i møte med reformene som har vært i kirka de siste årene. Det har vært en endring den senere i tiden i store deler av Nord-Troms. MR består i mindre grad enn tidligere av læstadianere og forsamlingsfolk. Det har vært samarbeid mellom ulike trossamfunn og særlig UiO på Borgen. Dette har menigheten stort sett opplevd positivt.

Førrige visitas i 2004 viste et folketall på 1912. Per nå er folketallet på 1942. Dette er en ganske stabil utvikling. Noe av grunnen kan være at kommunen er i tiltakssonen. Mange velger å jobbe andre steder, men ha fortsatt bopel i kommunen.

0-24 og 45-69 er de to største befolkningsgruppene i Storfjord. Dette medfører at det er viktig å jobbe med trosopplæring og diakoni. Biskopen utfordret menigheten til å lage en diakoniplan for menigheten. Disse to områdene bør prioriteres strategisk av menigheten.

Menigheten opplever at kirkesøkningen og antall dømte er synkende (siden førrige visitas). Årsakene kan være mange og sammensatte. Det er en generell trend i DnK som også viser seg her. De gamle trofaste kirkegjengerne forsvinner gradvis. Kanskje skal man tenke strategisk rundt gudstjenesten og gjøre den mer familievennlig. Viktig å trekke inn konfirmantene med deltakelse og medvirkning i gudstjenestelivet. Biskopen utfordret menigheten til å bli bevisste på å bruke ministranter i gudstjenestene.

Menigheten opplever at samarbeidsklimaet med bedehusmiljøet har vært positivt den senere tida. Viktig å bevare dette og sørge for et godt klima for samarbeid i framtida.

Menigheten har en utfordring i forhold til annonsering og bekjentgjøring av sine aktiviteter. Mange uteblir antagelig fordi de ikke vet om tilbudene i regi av kirka. Kirkevergen anslår et

behov for 17-20 000 kr i forbindelse med annonsering per år. Barn og unge er på nett og de eldre leser avisa. Disse må nås for å kunne øke tilslutning til kirkelige aktiviteter.

Viktige spørsmål til møtet med kommunen: Hvilke forventninger har kommunen til kirka i Storfjord? Komme i dialog med dem. Biskopen fortalte at dersom kommunen skjærer for mye ned på kirkebudsjettet så vil kommunen til slutt miste prestestillingen i bygda.

Før jul orienterte prosten kommunen om at kirkebudsjettet er for lavt i forhold til den yting man forventer at kirke skal levere. Både når det gjelder nok stillinger og kontorlokaler. Særlig det siste punktet må man finne en løsning på.

Menigheten har 1 møte i året med kommunen. Dette er viktig og må bevares. Det bør etterstrebes at man får møte ordfører og rådmann på disse møtene (kontaktmøte). Kirkeverge, MR-leder og sokneprest er en sterk trio som kan presentere menighetens behov på en overbevisende måte.

Det gamle kapellet ved Storfjord kirke er eid av menigheten. Dette bygget kan være verneverdig og det må undersøkes hva kommunen tenker om bevaring. Skal det bygges om til menighetshus/kontor? Kan bygget eventuelt selges?

Biskopen utfordret MR til å en konsekvensanalyse av stillingsbeskjæringene de ser for seg. Tilbudet til lokalbefolkningen vil bli redusert. Tjenesteytinga vil bli dårligere. Slik er konsekvensene av for lav bevilgning fra kommunen. Menigheten trenger 300 000 kr i større bevilgning fra kommunen for å kunne drifte forsvarlig.

Biskopen takket for møtet og for den flotte innsatsen representantene i MR/FR gjør for kirka i Storfjord.

Torsdag 30. januar

0900-1100 Besøk på Hatteng skole

Biskop, rådgiver, prestevikar og prost hilste på lærerne og besøkte mellomtrinnet og ungdomsskolen. Elevene viste evne til å lytte og stilte gode spørsmål. Spørsmålene dreide seg særlig om biskopen og biskopens arbeid. Kulturskolen viste også et dramastykke om identitet. Dette var et sterkt stykke som berørte de som fikk se det.

1130-1245 Besøk på Skibotn asylmottak

Biskop, rådgiver, prestevikar og prost hilste på administrasjonen ved leder Wiggo Hansen. Det ble også servert internasjonal lunsj med påfølgende samtale med asylmottakerne der. Det var et godt miljø blant beboerne som hadde ulike bakgrunn.

1300-1345 Besøk hos Furu-slottet barnehage

Biskopen med følge besøkte barna og fikk høre dem fremføre sanger med bevegelser, som de voksne etter beste evne forsøkte å følge. Det var fint også å treffe de minste i menigheten.

1345-1430 Frivillighetssentralen

Biskopen med følge var på Frivillighetssentralen og besøkte de eldre der. Ble ønsket velkommen av daglig leder Ann-Mari Hansdatter. Biskopen holdt en kort andakt og hilsten til beboerne.

1515-1600 Tilsynssamtale

Biskopen hadde tilsynssamtale med prestevikar Bjørge.

1900-2000 Visitaskonsert i Storfjord kirke

Organisten og prestevikaren i menigheten arrangerte konsert med norske, samiske, kvenske og russiske innslag. Organistens datter og barnekoret i menigheten deltok. Det var en flott opplevelse og viste at menigheten i Storfjord har et rikholdig musikalsk kulturliv.

Fredag 31.januar

0900-1130 Møte med kommunen

Tilstede: Prost Schjøth, biskop Kjølås, rådgiver Bergkåsa, rådmann Ellen Beate Lundberg, Hallgeir Naimak, ordfører Sigmund Steinnes, varaordfører Inger Heiskel, oppvekst- og kultursjef May Tove Lilleng, MR-leder Britt-Elin Sommerseth, MR-nestleder Siv Asplund.

Ordføreren ønsket velkommen til møtet og kommunens representanter presenterte seg selv. Ordføreren orienterte om kommunens historie og slagordet "Mangfold styrker". Kommunen opplever god kontakt med Nord-Finland og Nord-Sverige. Bygda har historisk sett vært bygd opp av kombinasjonsnæringer, men dette har endret seg mye i moderne tid. Den største arbeidsplassen idag er Storfjord kommune. Naturen og områdene rundt innbyr til satsing på turisme og kommunen er obs på dette og tilrettelegger. Arbeidsledighet på under 3%, uførepersenten er høy, 17%.

Kommunen er opptatt av å styrke aktiviteter og kultur i sitt nærområde. Kommunen ble årets UKM-kommune i 2012 og dette viser at satsingen på kulturarbeid har båret frukter de seneste årene. Læstadianismen har sterke røtter i området. Kommunevåpenet består av Læstadius-valmuen. 3-språklig senter i kommunen med fokus på norsk, samisk og kvensk.

Økonomien i Storfjord er anstrengt og fører til en del mindre populære nedskjæringer. Det må prioriteres tøft i framtida. Opplevelsen er dog at folk trives i kommunen. Folketallet er stabilt og blant folk er det positive framtidssikter.

Finland er avhengig av en isfri havn. Murmansk er et alternativ, men oppleves uforutsigbart. Kirkenes er en mulighet, samt Skibotn/Tromsø. Tromsø er sterkt knyttet til finske områder. Tanken er å legge jernbane fra Kolari til Skibotn (Ishavsbanen). Det har vært stille rundt dette satsningsområdet, men saken er fortsatt aktuell og det arbeides med å finne en politisk løsning i forhold til det økonomiske aspektet.

Samhandlingsreformen i Storfjord har fungert godt. Før reformen trådte i kraft hadde man mye på plass allerede. Har vært gjort en god jobb med forebyggende arbeid innenfor særlig rus og psykiatri. Samtaler med andre kommuner om samarbeid og utvikling av kompetanse. Tidvis er det utfordringer knyttet til reformen. Åsen senter opplever mye press til tider, pga nedlegging av det ene omsorgssenteret i bygda.

Viktig at kommunen og menigheten samarbeider om å finne gode løsninger for det diakonale arbeidet. De vil kunne dra gjensidig nytte av hverandre og ivareta de trengendes behov på en bedre måte. Kommunen vil oppleve et slikt initiativ til samarbeid som positivt.

Et sterkt ønske fra beboerne i bygda om at bedehuskapellet kan benyttes til gudstjenestlige handlinger. Her må det fortsettes å arbeide mot en forsonende prosess hvor man kan møtes og finne gode løsninger. Liturgireformen har skapt utfordringer, men også muligheter. Storfjord menighet har inkorporert både nye elementer og beholdt deler av det gamle. Her må man utvise skjønn i møte med menigheten og mer konservative krefter, slik at man kan videreføre en god dialog.

Når mennesker møter vanskeligheter i livet og det er ulykker, kriser har kirka en viktig rolle i kommunen. Åpenhet og gjensidig dialog er stikkord som er vesentlige i forbindelse med samarbeid. Kommunen ønsker mer initiativ fra private og at menigheten ikke bare søker økt bevilgning fra kommunen til kirkens drift.

En opplevelse tidligere at kirka har trykt noen grupperinger nærmere til sitt bryst enn andre. Gledelig utvikling at menigheten har innført liturgi med mer takhøyde og tilpasning til samfunnet. Honnør til MR og staben at de har tatt dette på alvor og fått til mye positivt. Viktig å fokusere videre på samarbeid om diakonale tjenester og møte folks ulike behov. Videre kontaktmøter vil være viktige for å utvikle samarbeidet videre.

Prosten er bekymret for staben i menigheten og deres kontorforhold. Det er vanskelig å skape stabilitet og faglig utvikling i et slikt miljø. Dette må prioriteres løst så raskt som mulig. Bevilgningen på 1,3 mill kr er for lav. Dette er ikke nok i driftstilskudd i forhold til den tjenesteyting som menigheten skal tilby kommunens innbyggere.

Biskopen informerte om sin utfordring til menigheten, ang. trosopplæring og diakoni. Understrekte også viktigheten av kontaktmøtene og det å jobbe mot en felles forståelse. Menighetsarbeidet kan ikke drives av bare fast ansatte, frivillighet er helt nødvendig.

Det skjer en stor endring i DnK. Snart vil ordningen med statskirke opphøre. Hva skjer med fordeling av midler til bispedømmene? Hvem tar størstedelen av kaka? Biskopen orienterte om avviklingen av tjenestebolig for prester. Her må kommunen være våken i forhold til framtidig bolig-tilbud til presten. Uten prestebolig kan det bli vanskelig å rekruttere prester i framtida.

Bygging av menighetshus vil være svært viktig for menighetens videre satsing. Her vil det kunne foregå undervisning, samvær av ulik karakter og forskjellige slags aktiviteter. I denne sammenhengen er det vesentlig at menigheten har et funksjonelt og praktisk bygg i nærheten av kirka.

Kommunens representant til FR bør være fra kommunestyret, slik at man får så nær kontakt med de besluttende organ som mulig. Dette skal følges opp av kommunen.

Kan kommunen overta regnskap og lønn som en del av en tjenesteytingsavtale? Dette ville være til stor hjelp for menigheten, da kirkevergen vil få avlastning og kunne bruke mer tid på andre sider ved daglig leder-funksjonen.

Situasjonen på kirkegården i Skibotn er snart prekær. Den må utvides og kommunen tar dette på alvor og jobber med saken.

MR-leder påpekte at lokal prest bør være en del av kommunens krise-team. Kommunen svarte at dette skal være på plass, men at det må ses på og tydeliggjøres i kommunikasjonen med presten.

Menigheten har latt være å ta imot dåp fra andre menigheter enn de som tilhører Storfjord. Kollekt går oftest til eget arbeid; dette er ikke ideelt. Disse pengene bør også gå til andre formål og andre organisasjoners arbeid.

Kirketjenerstilling har blitt skjært ned med 30% p.g.a. den økonomiske situasjonen i menigheten. Dette er alvorlig og vil føre til dårligere tjenesteyting. Staben opplever at arbeidsmiljøet blir usikkert av denne utviklingen.

Kommunen skal se på hva de gjør med økonomien. De opplever at det er mange hensyn å ta. Kontorlokaler er noe man kan se på ganske raskt. Det skal ses på en løsning med å øke tjenesteytinga, hvor lønn og regnskap er noe kommunen kan ta ansvar for.

1130-1300 Enkel nattverdgdustjeneste på Åsen omsorgssenter

Prestevikar Bjørge og prosten ledet en forenklet nattverdgdustjeneste på Åsen omsorgssenter. Biskopen holdt en kort preken. Det ble tid til fine samtaler med både beboere og omsorgsarbeidere ved senteret.

1300-1430 Lunsj og møte med UiO Borgen

Daglig leder Kay Morten Aarskog ønsket biskopen med følge hjertelig velkommen. Møtet ble innledet med en velsmakende lunsj. Deretter fulgte en samtale med de ansatte på Borgen om samarbeid med menighetene, trosopplæring og evangelisering. Ungdom i oppdrag samarbeider nært med menigheter i DnK mange steder i landet vårt. Og i vårt område er det et godt samarbeid ang. konfirmantarbeidet i en del menigheter.

Et viktig aspekt ved framtidig samarbeid er respekt og varsomhet i møte med andres tro. Det er alltid noen utfordringer når mennesker fra ulike konfesjonell bakgrunn skal samarbeide. Her må man lytte til hverandre og utvise skjønn i møte med mennesker. Særlig når man jobber innenfor den mangfoldige folkekirkevirkeligheten i DnK.

Biskopen takket UiO for den jobben de gjør med å hjelpe DnK i Nord-Hålogaland med konfirmantundervisningen i noen menigheter.

1445-1530 Fagmøte med tema: "Folkekirka"

Tilstede: Biskop Kjølås, prost Schjøth, rådgiver Bergkåsa, prestevikar Bjørge, kirkeverge Rolf Steinvik, MR-leder Britt-Elin Sommerseth, MR-nestleder Siv Asplund, organist Natalia Furmankova, MR-medlem Marit Engstad Nilsen, Jens Ottosen.

De 4 leddene i DnKs visjon er vesentlige også i Nord-Troms. DnK skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Jesus var opptatt av disse aspektene ved å møte mennesker, derfor er det viktig at kirka også er det.

Mangfoldet i samfunnet er stort og kirka over hele landet opplever at oppslutningen minker. Det er derfor nesten merkelig at oppslutningen ikke har gått mer ned i Storfjord enn den har.

I nord oppleves det fortsatt en tydelig forankring til DnK. Denne tilslutningen må vi ta med oss videre og videreutvikle i våre lokale menigheter.

Trosopplæringa i Storfjord menighet bør synliggjøres enda mer i gudstjenestene. Barn og unge bidrar til en unik dimensjon i menighetslivet. Dette fører til at de som kommer (familiene) føler seg sett og inkludert i menighetslivet. Dette er ingen selvfølge og kommer ikke automatisk. Derfor må vi ta med oss disse erfaringene og sørge for at det jobbes videre med dette også i framtiden.

I trosopplæring fins det også diakonal tjeneste. Her foregår det samtaler, man får se hverandre. Det samme gjelder også i det kirkemusikalske. I kor eller andre sammenhenger, trenger barna og ungdommene omsorg og nærhet. Sårbarhet og trygghet er viktig å formidle i slike sammenhenger. Da blir disse samlingene en arena hvor vi kan være Jesu hender og føtter for hverandre.

Kirkekaffe er en annen viktig arena for å bygge fellesskap i menigheten. Mange vil komme til gudstjenesten for sin egen del, og like mange vil glede seg til det som skjer etterpå. Det sosiale fellesskapet vi deltar i under disse samlingene, er en viktig del av en kristen fellesskapstenkning.

Det er viktig å koble lokalsamfunnet inn i kirkelig sammenheng. Jfr. "MC-gudstjeneste" og andre tiltak. På denne måten får man synliggjort at kirka også deltar i de lokale begivenhetene og ønsker å være en aktør i disse sammenhenger. Samtidig får man muligheten til å forkynne evangeliet i settinger hvor man som oftest ikke befinner seg til vanlig.

I en nådeløs verden og en kultur hvor man skal være sterk å bære smerten, der er kirken et nådens og hvilens hus. Håpet lever hos oss i kirka, Guds nærvær, Guds ord, og nådens sakramenter. Vi er skrøpelige og svake, ofte trøtte, men vi har skatten i våre leirkar. Denne kraften er fra Gud og styrker oss uansett hva slags tilstand vi er i.

Prosten takket for oppmøtet. Møtet ble avsluttet med lystenning for Storfjord menighet, samt Fadervår. Biskopen lyste velsignelsen til avslutning.

Biskopen hadde også avslutningsvis en utfordring til menigheten:

"Gledelig med bruk av samisk og kvensk i forbindelse med visitaskonserten på torsdag. Menigheten bør integrere enda mer bruk av disse i enkeltledd i gudstjenestene og i andre kulturelle innslag i menigheten."

Søndag 02. februar

1100-1230 Visitagudstjeneste i Storfjord kirke

Prosten intimerter og prestevikar Bjørge ledet liturgien fram til preken. Forbønnen ble ledet av prosten og biskopen forrettet nattverd og avsluttet gudstjenesten. Organist Furmankova ledet det musikalske og konfirmanter var med og deltok.

1230-1345 Visitasmøte etter gudstjenesten

Visitasmøtet ble innledet med kirkekaffe etter gudstjenesten. Møtet ble ledet av MR-leder Britt-Elin Sommerseth. Biskopen holdt sitt visitasforedrag med sine inntrykk fra visitasen og anbefalinger for menigheten i dens videre arbeid.

Kommentarer til visitasmøtet:

Ordfører Steinnes takket biskopen med følge for visitasen og håpet at det hadde vært en god opplevelse å være i Storfjord. Han ga uttrykk for viktigheten av å fortsette et godt samarbeid med MR/FR i bygda.

Leder i Samisk kirkeråd, Anne Dalheim, kommenterte at hun savner fokus på strategiplanen for samisk kirkeliv i Storfjord. Biskopen repliserte at dette er under arbeid og at rådgiver for samisk kirkeliv tar tak i dette og jobber videre med saken.

Hans Nic kom med en hilsen og forklarte noe av bakgrunnen for vanskelighetene som kan oppstå når det skal samarbeides med den luthersk-læstadianske menigheten i Skibotn.

Rådmann Ellen Beate Lundberg takket også biskopen for visitasen. Hun så fram til å samarbeide videre med menigheten og understreket viktigheten av å ha jevnliges kontaktmøter i framtiden.

Jens Ottosen fortalte om ungdomshelgene den læstadianske forsamling har på Borgen. Det er ønskelig med et tettere samarbeid med menigheten. Han delte også et sitat fra biskop em. Wisløff som tjenestegjorde i Sør-Hålogaland i sin tid.

Leder og nestleder i MR avsluttet visitasmøtet med å takke biskopen med følge. Hun understreket at slagordet for kommunen, "Mangfold styrker", skal være en viktig del av menighetslivet også i tiden framover.